

РУДАРСКИ ПРОЕКТ

Според законот за минерални суровини постојат следните видови на рударски проекти:

- главен рударски проект;
- дополнителен рударски проект;
- упростен рударски проект;
- проект за изведување на рударски истражни работи.

Главниот рударски проект се состои од два дела.

Првиот дел се состои од општ дел, технички опис на технолошкиот процес на експлоатација, опис на опремата за експлоатација, снабдувањето со погонска енергија и технички решенија за одделни рударски објекти.

Вториот дел од проектот содржи одредби во врска со техничките проекти за одделни објекти од технолошкиот процес.

Во општиот дел на проектот се внесуваат податоци за видот, квалитетот и количината на минерална суровина во наоѓалиштето, податоци за локацијата на наоѓалиштето; податоци за начинот на кој е истражувано наоѓалиштето; податоци за геомеханичките својства на минералната суровина и околните карпи; ситуациона карта на теренот со изохипси и др.

Техничкиот опис на технолошкиот процес содржи начин на отворање и подготовка на наоѓалиштето за откопување, поделба на хоризонти, соодветна графичко-техничка документација и др.

Техничките решенија за одделни рударски објекти содржат: технолошки решенија за откопување, транспорт, проветрување, одводнување со соодветни скици, спецификација на опрема, уреди, работна рака и мерки за заштита при работа.

Во површинската експлоатација техничкиот опис содржи локација на површинскиот коп и одложувалиштето, одредување висина на етажи, висина на одложувалиштето, технолошко решение со цртежи и скици, спецификација на опрема, работна сила, потрошен материјал, технички решенија за отворање на копот, ископување на минералната суровина, транспорт, одводнување, одложување на откривката, избор на методи за концентрација и потребни мерки за заштита.

Техничкиот опис за снабдување со погонска енергија содржи снабдување и разведување на електрична енергија, производство и разведување на компримиран воздух, телефонски врски, сигнализација и автоматизација.

Дополнителните рударски проекти се наменети за отворање и експлоатација на нови делови од рудното тело во постојните рудници. Во подземните рудници со дополнителни проекти се изработуваат нови извозни и вентилациони окна, нови магацини за експлозив, нова метода за откопување и др.

Упростениот рударски проект содржи работи кои не се опфатени со главниот и со дополнителниот проект и содржи: проектна задача, техничко решение,

енергетско решение, цртежи и скици и посебни мерки за заштита.

Проектите за изведување на рударски истражни работи ги содржат сите геолошко-рударски истражни работи, како што се: поткопи, ходници, окна раскопи, усеци и др.

Прочитај го текстото и во домашната тетратка напиши ги одговорите на следните прашања:

1. Што содржи општиот дел на рударскиот проект?
- 2 Што содржи техничкиот опис на технолошкиот процес?
3. Што содржат техничките решенија за рударските објекти?

Одговорите сликај ги од тетратката и прати ги на емаил на Проф.Миле Нацев.